

Εποπτική δήλωση του ΕΕΜ σχετικά με τη διακυβέρνηση και τη διάθεση ανάληψης κινδύνου

Ιούνιος 2016

Περίληψη

Η εσωτερική διακυβέρνηση είναι μία από τις κορυφαίες εποπτικές προτεραιότητες του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού (ΕΕΜ) και ένα από τα βασικά στοιχεία της διαδικασίας εποπτικού ελέγχου και αξιολόγησης (Supervisory Review and Evaluation Process - SREP) σε ετήσια βάση. Πράγματι, η εσωτερική διακυβέρνηση και η διαχείριση κινδύνων έχουν σημαντικό αντίκτυπο στο συνολικό προφίλ κινδύνου και τη βιωσιμότητα των επιχειρηματικών μοντέλων ενός ιδρύματος. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα σε ένα περιβάλλον στο οποίο οι τράπεζες δέχονται οικονομικές και χρηματοπιστωτικές πιέσεις, καθώς και πιέσεις που συνδέονται με τον ανταγωνισμό και την ανάγκη συμμόρφωσης με κανονιστικές απαιτήσεις. Σε ένα τέτοιο περιβάλλον η προσοχή εστιάζεται ακόμη περισσότερο στην ορθή διακυβέρνηση και στις ορθές πρακτικές διαχείρισης κινδύνων εντός ενός σαφώς καθορισμένου πλαισίου σχετικά με τη διάθεση ανάληψης κινδύνου (risk appetite framework - RAF).

Το 2015 διενεργήθηκε ενδελεχής αξιολόγηση των διοικητικών οργάνων και των πλαισίων σχετικά με τη διάθεση ανάληψης κινδύνου όλων των σημαντικών ιδρυμάτων¹ στη ζώνη του ευρώ μέσω θεματικής εξέτασης. Αυτό έδωσε τη δυνατότητα να εξεταστούν με εναρμονισμένο τρόπο τα πλαίσια διακυβέρνησης των σημαντικών πιστωτικών ιδρυμάτων υπό την άμεση εποπτεία της ΕΚΤ σύμφωνα με τις αρχές του ΕΕΜ.²

Ακολουθώντας την ίδια εποπτική προσέγγιση, ο ΕΕΜ προέβη σε διεξοδικές και λεπτομερείς αξιολογήσεις των οργάνων διοίκησης των τραπεζών που είναι επιφορτισμένα με εποπτικές και διοικητικές αρμοδιότητες, καθώς και των πλαισίων των τραπεζών σχετικά με τη διάθεση ανάληψης κινδύνου. Αναπτύχθηκε αναλογική προσέγγιση ούτως ώστε να λαμβάνεται υπόψη το μέγεθος, το επιχειρηματικό μοντέλο και η πολυπλοκότητα των ιδρυμάτων. Τα κύρια αποτελέσματα αυτής της αξιολόγησης αντανακλώνται στις αποφάσεις SREP και θα λαμβάνονται υπόψη σε μελλοντικές αξιολογήσεις καταλληλότητας, κατά περίπτωση.

Με την παρούσα έκθεση μεταφέρονται ορισμένα διδάγματα που προέκυψαν από τη θεματική εξέταση και περιγράφονται ορισμένες ορθές πρακτικές που παρατηρήθηκαν κατά την εξέταση όλων των σημαντικών ιδρυμάτων. Επιπλέον,

¹ Η εν λόγω διαδικασία αφορούσε 113 σημαντικά ιδρύματα. Από το σύνολο των σημαντικών ιδρυμάτων εξαιρέθηκαν όσα βρίσκονταν σε διαδικασία εκκαθάρισης ή ακολουθούσαν πολύ συγκεκριμένα επιχειρηματικά μοντέλα.

² Βλ. *Οδηγός τραπεζικής εποπτείας*, ΕΚΤ, Νοέμβριος 2014

καθορίζονται εποπτικές προσδοκίες³ σχετικά με τα διοικητικά συμβούλια⁴ και τα πλαίσια σχετικά με τη διάθεση ανάληψης κινδύνου των τραπεζών, λαμβανομένων υπόψη όλων των υπαρχουσών δομών διακυβέρνησης.

Σκοπός της παρούσας έκθεσης δεν είναι η παροχή διεξοδικών κατευθύνσεων σχετικά με την αποτελεσματικότητα της διακυβέρνησης και των πλαισίων σχετικά με τη διάθεση ανάληψης κινδύνου, αλλά η στήριξη και καθοδήγηση των ιδρυμάτων όσον αφορά την εφαρμογή των διεθνών βέλτιστων πρακτικών. Παρότι έχει ήδη σημειωθεί μεγάλη πρόοδος, τα περισσότερα σημαντικά ιδρύματα εξακολουθούν να απέχουν μακράν από τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές.

Ο ΕΕΜ έχει υψηλές και συγκεκριμένες προσδοκίες όσον αφορά τα διοικητικά συμβούλια των τραπεζών. Το διοικητικό συμβούλιο θα πρέπει να επαληθεύει, να εγκρίνει και να επιβλέπει την υλοποίηση των στρατηγικών στόχων, των δομών διακυβέρνησης και της εταιρικής κουλτούρας από τη διοίκηση της εκάστοτε τράπεζας. Από αυτήν την άποψη, ο ΕΕΜ καλεί τα διοικητικά συμβούλια να ασκούν ανεξάρτητη επαλήθευση και επίβλεψη στα ανώτατα διοικητικά στελέχη. Αυτό σημαίνει ότι το διοικητικό συμβούλιο θα πρέπει να διαθέτει επαρκή στελέχωση και αποτελεσματική οργάνωση προκειμένου να διασφαλίζεται η ικανότητά του να ασκεί επαλήθευση στα ανώτατα διοικητικά στελέχη. Το διοικητικό συμβούλιο θα πρέπει να περιλαμβάνει μια προοπτική κινδύνου στις συζητήσεις επί στρατηγικών θεμάτων και να ασκεί αποτελεσματική επίβλεψη των λειτουργιών διαχείρισης κινδύνων και ελέγχου. Ειδικότερα, το διοικητικό συμβούλιο θα πρέπει να συμμετέχει ενεργά στη διαδικασία επικύρωσης και στην παρακολούθηση του πλαισίου σχετικά με τη διάθεση ανάληψης κινδύνου.

Ο ΕΕΜ καλεί τις τράπεζες να αναπτύξουν και να θεσπίσουν ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο σχετικά με τη διάθεση ανάληψης κινδύνου, το οποίο θα πρέπει να τους βοηθήσει να ενισχύσουν την επίγνωση των κινδύνων και να προαγάγουν μια κατάλληλη κουλτούρα διαχείρισής τους. Ως αναγκαία προϋπόθεση για την ορθή διαχείριση των κινδύνων, το πλαίσιο σχετικά με τη διάθεση ανάληψης κινδύνου θα πρέπει να ορίζει το επίπεδο ανοχής του ιδρύματος σε σχέση τόσο με τους χρηματοπιστωτικούς όσο και με τους μη χρηματοπιστωτικούς κινδύνους. Στις επιμέρους μονάδες και επιχειρηματικούς τομείς θα πρέπει να εφαρμόζονται με συνέπεια ποσοτικοί δείκτες και όρια κινδύνων, τα οποία και θα πρέπει να παρακολουθούνται και να γνωστοποιούνται τακτικά στο διοικητικό συμβούλιο. Το πλαίσιο σχετικά με τη διάθεση ανάληψης κινδύνου θα πρέπει επίσης να παραμένει ευθυγραμμισμένο με το επιχειρηματικό σχέδιο, την ανάπτυξη στρατηγικής, τον προγραμματισμό σε σχέση με το κεφάλαιο και τη ρευστότητα, καθώς και τα συστήματα αποδοχών των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων.

Η θεματική εξέταση σχετικά με τη διαχείριση κινδύνων και τη διάθεση ανάληψης κινδύνου είναι ένα πρώτο βήμα στη διαδικασία ανάπτυξης επαφών με τα διοικητικά συμβούλια. Ο ΕΕΜ θα συνεχίσει να προάγει τον διάλογο και την επικοινωνία με τα

³ Βλ. *A New Paradigm: Financial Institution Boards and Supervisors*, Ομάδα των 30, Οκτώβριος 2013.

⁴ Ως «διοικητικό συμβούλιο» νοείται το όργανο διοίκησης στο πλαίσιο της εποπτικής του αρμοδιότητας, δηλαδή το όργανο διοίκησης κατά την άσκηση του ρόλου του που αφορά την επίβλεψη και παρακολούθηση της λήψης αποφάσεων από τη διοίκηση, κατά τον ορισμό του άρθρου 3 παράγραφος 8 της οδηγίας για τις κεφαλαιακές απαιτήσεις (Capital Requirements Directive - CRD IV).

όργανα διοίκησης με σκοπό την προώθηση επαρκών και ορθών ρυθμίσεων διακυβέρνησης.